

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Pak je rol: het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan *een schoner Nederland*

Wat doet
IenW aan
zwerfafval?
Bekijk de
video

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt samen met andere overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers aan een schoner Nederland. Dit gebeurt met wetten en regels, speciale actieprogramma's, educatie en natuurlijk monitoring, want meten is weten.

Wetten en regels

In 2016 is het [verbod op gratis plastic tasjes](#) ingegaan. Sinds juli 2021 zijn er nieuwe regels voor wegwerpplastics. Deze komen voort uit de Europese Single Use Plastic-richtlijn (SUP). De SUP-richtlijn verbiedt de verkoop van producten als plastic rietjes en wegwerpbestek. Zit er plastic in een product? Dan moet dat bovendien op de verpakking staan. En bij bepaalde producten, zoals drinkbekers, worden producenten verantwoordelijk voor de kosten van het zwerfafval dat erdoor ontstaat.

Handige posters over wegwerp en hergebruik

- [Nieuwe wetgeving voor wegwerpplastics](#)
- [Maatregelen om gebruik van plastic wegwerpbekers en -voedselverpakkingen te verminderen](#)

Medio 2021 is statiegeld ingevoerd op [kleine plastic flesjes](#). Statiegeld op blikjes volgt begin 2023.

Flesjes en blikjes vormen een flink deel van het zwerfafval. Door statiegeld zal dat veranderen. De verwachting is dat dit voor een derde minder zwerfafval gaat zorgen.

Actieprogramma's

Met het [Beleidsprogramma Microplastics](#) zetten we belangrijke stappen om zwerfafval in de grote rivieren tegen te gaan. Experimenten laten 70% minder afval op rivieroeveren zien! Ook testen we vangsystemen en verbeteren we de monitoring. Dit doen we onder de noemer [Intensivering aanpak \(plastic\) zwerfafval in rivieren](#).

In een ander programma, vanuit de [Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie](#), werkt Nederland mee aan de bescherming én het herstel van de Europese zeeën en oceanen. We pakken de bronnen aan van zwerfafval en microplastics in zee. Zo is er met de scheepvaart- en visserijsector gewerkt aan betere afvalscheiding en afgifte in havens. Vissers helpen ook mee door opgevisst afval aan wal af te geven. Daarnaast wordt er gewerkt aan alternatieven voor pluis van visnetten en lood aan het vistuig van hengels. Beide materialen zijn veel op de stranden te vinden. Andere onderdelen van het programma zijn gericht op schone stranden en schone rivieren.

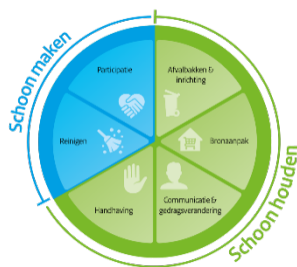
Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid en veiligheid van de rijkswegen en -wateren. Rijkswaterstaat beheert deze wegen en wateren. Zwerfafval is een probleem voor het milieu en kan ook leiden tot gevaarlijke situaties. Daarom worden wegen en wateren schoongemaakt, met zo min mogelijk hinder voor het verkeer en zonder onveilige situaties te laten ontstaan.

Om de rijkswegen en -wateren schoon te houden voert Rijkswaterstaat experimenten uit met borden en cameratoezicht. Ook helpt Rijkswaterstaat bij de [afvoer en verwerking van zwerfafval](#) dat door vrijwilligers is opgeruimd.

Educatie en kennisdeling

Vanuit de resultaten van de verschillende actieprogramma's is [lesmateriaal](#) ontwikkeld voor scholen. Gebiedsbeheerders kunnen bij het [kenniscentrum zwerfafval](#) van Rijkswaterstaat terecht voor ondersteuning bij hun aanpak van zwerfafval. Met onderzoek, kennisdocumenten, nieuwsbrieven, workshops en trainingen wordt kennis ontwikkeld en gedeeld.

Dat gebeurt ook op het landelijke platform [Schouders onder Schoon](#). Hier leren overheden, gebiedsbeheerders, bedrijven en natuur- en milieuorganisaties van elkaars campagnes. Ook vinden gemeenten, burgers en het bedrijfsleven er meer informatie over hoe zij zelf iets kunnen doen aan zwerfafval.

Zo is voor gemeenten en andere gebiedsbeheerders een campagne ontwikkeld voor recreatieterrains: [Je plek schoon achterlaten. Zó gefikst!](#) Ook is er een breder toepasbare campagne, [Zwerfafval. Natuurlijk raap je ook iets op](#), die ook landelijk wordt gevoerd. De landelijke aftrap van deze zwerfafvalcampagne is in september 2022.

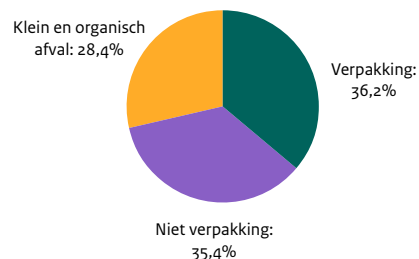

Monitoring en onderzoek

We willen natuurlijk weten hoe schoon ons land is en of bepaalde maatregelen werken. Daarom [meten we het zwerfafval](#) op het land, op stranden en in het water. We kijken niet alleen wat en hoeveel waar ligt, maar onderzoeken ook de maaginhoud van zeevogels.

Deze meetmethoden worden continu verbeterd, net als het onderzoek naar de gevolgen van zwerfafval en microplastics op bijvoorbeeld onze gezondheid. Op basis daarvan bepalen we de ambities, normen en concrete doelstellingen én maken we beleid. Zo zetten we stappen naar een écht schoner Nederland.

Verhouding Verpakking, Niet verpakking en Klein en organisch afval

Samen de schouders eronder voor een zwerfafvalvrij Nederland!
Help jij ook mee?